

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету інженерних систем та екології

ДЛЯ
ДОВІДОК

/ О.В. Приймак/
23.12.2022 року

НАВЧАЛЬНА РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

"Основи академічного письма"

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
183	Технології захисту навколишнього середовища
	назва освітньої програми
	Технології захисту навколишнього середовища

Розробник:

Дикарева Л.Ю. проф.

Маковій М.Г., к.філол.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри мовної підготовки і комунікації

протокол № 1 від "31" __серпня__ 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(Петрова Т.І.).

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціалізації
(НМК): " Технології захисту навколишнього середовища"

Протокол № 6 від "30" 06 2022 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Березницька Ю.О.).

(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022-2023

шифр	Бакалавр	Форма навчання:										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			аудиторних											
			Усього	Разом	у тому числі			КП	КР	РГ	Конр			
		Л	Самост.роб.	Пз										
ОК02	Технології захисту навколишнього середовища	3	90	30	6/4	60/76	24/10				1	Зал.	I	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування академічної культури, академічної грамотності, практичних навичок усного й писемного мовлення студентів, необхідних для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності.

Практична спрямованість курсу: як володіння державною мовою допоможе навчатись і зробити кар'єру в будь-якій сфері.

Завдання курсу: допомогти студентам засвоїти особливості жанру академічного письма; здобути практичні навички усного і писемного наукового мовлення, досвід збирання і вивчення фактів, роботи з фаховими текстами, самостійного пошуку й опрацювання джерел, досвід виконання як індивідуальних завдань, так і групових проєктів; дати можливість студентам виявити власні аналітичні, критичні та творчі здібності; інтенсифікувати комунікацію студентів між собою, а також з викладачем; навчити студентів розраховувати й планувати свій час, критично оцінювати власні досягнення, а також працю колег.

Робоча програма містить витяг з навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має здобути бакалавр, програмні результати навчання, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок бакалавра, роз'яснення деяких аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуального завдання. Абсолютну більшість позицій зі списку розміщено на Освітньому сайті КНУБА. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідуваності занять.

Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля й збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризується комплексністю й невизначеністю умов.	ПР02. Вміти аналітично опрацьовувати іншомовні джерела з метою отримання інформації, що необхідна для розв'язання природоохоронних завдань.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	

	<p>ЗК07. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК08. Здатність реалізувати свої права й обов'язки як членв суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК09. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	
--	---	--

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Формування академічної культури студента

Тема 1. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі.

Інтелектуальна власність і її порушення.

Лекція (2год.)

План лекції

Академічна культура, академічна доброчесність.

Академічна культура й етика у вищій освіті.

Нерозривність принципів академічної свободи і відповідальності; прав і обов'язків усіх учасників навчального процесу.

Інтелектуальна свобода.

Доброчесність викладача та адміністрації як передумова доброчесності студента. Академічна нечесність. Основні прояви академічної нечесності: плагіат, заборонена допомога (одержання чи надання допомоги на іспиті, заліку, контрольній роботі, яка забороняється викладачем); використання підручників, посібників, довідкової літератури під час будь-якої з форм контролю, якщо це не передбачено її умовами; списування та передавання своєї роботи для списування іншим; передача та одержання відповідей перед іспитом; використання підставної особи для відповіді, іспиту тощо; подання результатів групової роботи, якщо роботу замість групи виконала одна особа; подача як своєї роботи, написаної іншою особою; написання роботи на замовлення; підробка результатів дослідження; хабарництво. Методи запобігання академічної нечесності; моральний осуд.

Кодекси честі. Професійні кодекси як транслятори фундаментальних моральних принципів в усі сфери професійної діяльності.

Кодекс наукової етики (проект, 2005).

Кодекси честі українських вишів. Формування партнерства «студент – викладач», «студент – студент», «студент – адміністрація» через нерозривність прав і обов'язків сторін.

Інтелектуальна власність. Авторське право. Відкритий доступ до знань.

Плагіат. Плагіат = порушення авторського права = крадіжка інтелектуальної власності. Розуміння плагіату з античності до сьогодні. Види плагіату. Антиплагіатні програми.

Тема 2. Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету

Практичне заняття. (2 год.)

Теоретичне питання: Кодекс честі в українських закладах вищої освіти: аналіз базових положень (за вибором студентів групи).

Практичне завдання: Презентація та обговорення результатів соціологічного дослідження, проведеного студентами групи, на тему: «Що Ви знаєте про академічну доброчесність?» (зразок опитувальника наведено в

Додатку 1).

Тема 3. Плагіат у масовій культурі. Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Поняття плагіату. Види плагіату.
Практичне завдання (на вибір):

1. Рольова гра «Судовий процес над Лед Зеппелін». Підґрунтя: Улітку 2016 р. у Лос-Анжелесі відбувся судовий процес над британською рок-групою Led Zeppelin. Учасники гурту звинувачувалися в крадіжці мелодії американської групи Spirit, яка нібито стала вступом до легендарної композиції Stairway to Heaven. Суд присяжних відмовився визнати пісню плагіатом. Студентам пропонується розіграти судове засідання і дійти власних висновків щодо оригінальності композиції Stairway to Heaven.
2. Диспут на тему: «Межі допустимих запозичень у творчості (на прикладі кіномистецтва)»:
Студентам пропонується переглянути й порівняти кінострічки: «Коммандо» (реж. Марк Лестер, США, 1985) і «День Д» (реж. Михайло Пороченков, Катерина Победінська, Росія, 2008).

Тема 4. Інтелектуальна власність і її порушення. Формування академічної культури. Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Умови і причини «епідемії плагіату» в Україні.
Можливості й правила використання інтелектуальної власності.
Практичне завдання: Аналіз прикладів порушення інтелектуальної власності, підібраних студентами з офіційних джерел.

Змістовий модуль 2. Усне й писемне мовлення студента. Написання тексту. Укладання бібліографії.

Тема 1. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст. Лекція (2 год.)

План лекції

Стилі сучасної української мови (науковий, діловий, художній, публіцистичний, розмовний); сфери застосування, мета, мовні засоби.

Мовні засоби наукового стилю, підстилі. Усна й писемна форми наукового стилю. Наукова лексика; фахова мова. Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації.

Усне мовлення. Публічний виступ, презентація, доповідь: єдність форми і змісту; вербальна й невербальна складові (образність й виразність, аргументація, інтонація, міміка і жести). Контакт з аудиторією, риторичний інструментарій, засоби емоційного впливу й переконання. Навички академічної дискусії, полеміки. «Мозковий шторм» (brainstorm). Мистецтво слухати.

Писемне мовлення. Основні жанри наукового мовлення: монографія, стаття, есе, дисертація, дипломна робота, курсова робота, підручник, посібник, реферат (реферат-конспект, реферат-резюме, реферат-огляд), тези, анотація (довідкова й рекомендаційна анотація, загальна й аналітична рекомендація), рецензія, лекція, огляд, дослідницька пропозиція, тези тощо (див. докладніше Додаток 2).

Підготовка й написання наукового тексту. Задум (на основі критичного опрацювання наявної літератури) – бачення проблеми (= майбутній об'єкт дослідження) – пропозиція вирішення проблеми (гіпотеза) – означення предмету й інструментарію (методології) дослідження – розробка аргументації (на основі критичного опрацювання джерел) – побудова тексту. Вимоги оригінальності, чіткості, новизни. Структурування тексту: вступ – основний текст = виклад аргументації із належним використанням оригінальних текстів і джерел – висновки. Написання курсової, дипломної роботи; належний time management – запорука успішного виконання; співпраця з науковим керівником.

Правила цитування й оформлення покликань. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання). Міжнародні стилі оформлення бібліографічних посилань, особливості використання (залежно від сфери застосування і спеціальності); гуманітарні та суспільні науки: Harvard Referencing Style, Chicago Style: Notes and Bibliography, APA Style, MLA Style; юриспруденція: OSCOLA Style, Austrian Guide to Legal Citation; медицина та природничі та точні науки: ACS Style, Vancouver Style, Chicago Style: Author-Date, AIP Style; інженерія та електроніка: IEEE Style тощо (див. приклади у Додатку 3). Бібліографічний пошук. Укладання бібліографії дослідницької роботи. Каталогі. Пошук інформації. Робота з каталогами бібліотек. Робота з онлайн-каталогами; онлайн-каталоги українських (у тому числі університетських) бібліотек. Міжнародні онлайн-ресурси (безкоштовні та передплатні). Пошук інформації в Інтернеті. Пошук в Google, Google Scholar, Google Books. Практичні поради щодо організації пошуку: мета та завдання інформаційного пошуку; типи та види пошуку. Наукометричні бази даних (Scopus, Web of Science та інші); для чого вони існують. Сервіси для полегшення укладання бібліографії, бібліографічні менеджери.

Тема 2. Культура мови і культура мовлення Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання : Комунікативні ознаки культури мовлення (правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота).

Мовні норми. Види літературних мовних норм (орфоепічні, акцентуаційні, орфографічні, пунктуаційні, лексичні, словотвірні, граматичні та стилістичні).

Професійне мовлення. Основні норми усного професійного мовлення.

Лексичні норми мови професійного спілкування.

Загальна характеристика лексики сучасної української літературної мови.

Практичне завдання : Записати приклади порушення мовних норм, зафіксовані в усному мовленні осіб, які оточують, або із писемних джерел. Вказати види норми, що порушена, та правильний варіант (-и).

Тема 3. Лексичне значення слова в системі професійного мовлення Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання : Лексика за походженням: корінна лексика та запозичення.

Лексичне значення слова, повнозначні та неповнозначні слова.

Однозначні й багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Синоніми, антоніми, омоніми та пароніми в системі професійного мовлення.

Неологізми: їх поява, шляхи проникнення у сферу професійного спілкування, адаптація у загальнонаціональній мові.

Абревіатура в мові професійного спілкування: вимоги до утворення і використання. Правила скорочування слів.

Правила вживання запозиченої лексики в науковому стилі.

Іншомовні терміни та їх місце у лексиці професійного спілкування.

Практичне завдання :

Визначити спільне та відмінне в лексичному значенні наведених слів.

З'ясувати різницю в значенні поданих паронімів, ввести їх у речення.

Скласти речення з наведеними омонімами.

Дібрати антоніми до поданих термінів.

Знайти у тексті зі спеціальності питомі українські терміни та запозичені слова.

Підібрати, де можливо, українські відповідники до слів іншомовного походження.

Тема 4. Науковий стиль української мови: писемне мовлення

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Основні характеристики наукового стилю мовлення. Мовні засоби.

Практичне завдання (на вибір): 1. Опануємо науковий стиль через зіставлення. Необхідно написати твір на обрану тему:

а) власне науковому стилі й б) науково-популярному підстилі. Для цього пропонується здійснити такі кроки:

Крок 1. Студент/ка самостійно обирає тему для твору. Необхідно, щоб ця тема знайшла відображення в підручнику (будь-якому); бажано, щоб вона відповідала спеціальності. Крок 2. Студент/ка знаходить ще одне джерело інформації, де обрана ним/нею тема висвітлюється в науково-популярному стилі.

Крок 3. Студент/ка зіставляє й аналізує розділ підручника й додаткове джерело інформації.

Крок 4. Студент/ка пише твір (твори) на обрану тему у двох стилях. Бажано, щоб твори були написані на аркуші формату А 4 так, щоб кожен твір займав половину сторінки і зіставлення було наочним.

Крок 5. Обговорення цих творів крізь призму специфіки наукового стилю під час заняття.

Або: 2. Вчимося писати рецензію за зразком. Необхідно написати рецензію на один із розділів антології «Ідея університету».

Крок 1. Студент/ка ознайомлюється з антологією та читає один із її розділів за власним вибором.

Крок 2. Студент/ка знайомиться з рецензіями на антологію, опублікованими у престижних виданнях. Потрібно звернути увагу на структуру рецензій, логічність викладу думок: Мінаков М. Культурна альтернатива університету / М. Мінаков // Український гуманітарний огляд. – К.: Критика, 2003. – Вип. 9. – С. 13–25. Кислюк К. Recensio [Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.] / К. Кислюк // Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. – Харків; Київ: Критика, 2005. – Вип. 7. Спеціальне видання: Університети та нації в Російській імперії. – С. 288–291.

Крок 3. Студент/ка пише власну рецензію на той розділ книги, який він/вона прочитав/ла з урахуванням проаналізованих рецензій.

Або 3. За цією ж схемою можна відпрацювати написання анотації.

Джерело Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.

Тема 5. Науковий стиль української мови: усне мовлення

Практичне заняття (4 год.)

Теоретичне питання: Вербальні й невербальні складові в усному науковому мовленні.

Практичне завдання (на вибір): 1. Здобуємо навички публічного наукового виступу. Рекомендовано такі теми наукових виступів (тривалість виступу макс. 5 хв.): «Академічна доброчесність – вибір успішних професіоналів»; «Плагіат у мистецтві» (див. Завдання для самостійної роботи); «Історія студентського самоврядування»; «Структура і функції студентського самоврядування: досвід США»; «Структура і функції студентського самоврядування: досвід України». Кожен виступ має супроводжуватися його подальшим обговоренням. Викладач і студенти, незалежно один від одного, оцінюють виступи за п'ятибальною шкалою. До уваги береться змістовність виступу, послідовність викладу думок, аргументованість, мовна компетенція доповідача, наявність чи відсутність power-point презентації. Наприкінці заняття викладач і студенти порівнюють виставлені бали. Студенти паралельно здобувають навички peer-review.

Або 2. Здобуємо навички академічної дискусії. Для обговорення рекомендовано такі теми (на вибір): «Чи є плагіат невід'ємною частиною (наукової) творчості або чому Котляревський та Ейнштейн не плагіатори?»; «Роль студентського самоврядування в дотриманні норм академічної доброчесності в університеті».

Тема 6. Культура оформлення наукового тексту: цитування й покликання

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичні питання:

- Правила цитування в науковому тексті (вітчизняний стандарт). - Правила покликання в науковому тексті (вітчизняний стандарт). - Міжнародні принципи цитування і посилання. Бібліографічні менеджери.
- Практичне завдання: Необхідно написати твір на тему «Призначення університету» обсягом 1 сторінка формату А4. У творі потрібно процитувати щонайменше 3 джерела та зробити на них прикінцеві покликання. На окремій сторінці формату А4 пропонується зробити ці ж покликання згідно з одним (на вибір, відповідно до спеціальності) із міжнародних стандартів. Для полегшення роботи рекомендовано скористатися ресурсом Cite This for Me (Зацитуй це для мене), див. також Додаток 3.

Тема 7. Культура оформлення наукового тексту: укладання бібліографії, інформаційні технології.

Практичне заняття (2 год.) (Заняття проводиться в університетській бібліотеці)

Теоретичні питання: Методологія бібліографічного пошуку, робота з каталогами. Електронні бібліотечні каталоги. Системи пошуку наукової інформації в Інтернеті. Електронні бази даних.

Практичне завдання:

1. Укласти бібліографію до теми «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» з використанням алфавітних і систематичних бібліотечних каталогів. Список повинен містити щонайменше 10 позицій.
2. Доопрацювати бібліографію до теми «Перспективи розвитку вищої освіти в Україні» із використанням електронних ресурсів. Список має бути поповнений щонайменше на 10 позицій.

Змістовий модуль 3. Офіційно-ділове мовлення. Ділова етика.

Тема 1. Документ як основний вид писемного ділового мовлення

Лекція (2 год.)

План лекції

Стильові особливості ділових паперів та основні вимоги до їх написання.

Документ, його функції. Класифікація документів.

Тема 2. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичні питання : Основні реквізити документа, їхня характеристика.

Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів.

Характеристика найуживаніших документів. Вимоги до їх змісту та оформлення.

Види документів. Заява. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Доручення. Розписка. Протокол. Службові записки. Службові листи. Контракт.

Практичне завдання:

Скласти документи: заяву, автобіографію, резюме, характеристику, доручення, розписку, протокол, пояснювальну записку тощо.

Тема 3. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації.

Практичне заняття (2 год.)

Теоретичне питання: Володіння мовою як запорука успішної дослідницької роботи та майбутньої кар'єри.

Практичне завдання (на вибір): 1. Рольова гра: Здобуємо навички написання резюме й мотиваційного листа. Уявімо ситуацію: в університеті оголошено конкурс на заміщення посади лаборанта / спеціаліста кафедри. Студенти молодших курсів допускаються до участі в конкурсі. На конкурс потрібно подати резюме й мотиваційний лист. Студентам необхідно попередньо ознайомитися з правилами написання цих документів і підготувати їх вдома. На занятті рекомендовано провести засідання конкурсної комісії та вибрати переможця. Незалежно від вибору студентів (студенти уважно читають тексти один одного, таким чином здобуваючи навички peer-review), викладач має проаналізувати всі подані документи, обрати власного переможця та пояснити свій вибір студентам. Або: 2. Здобуємо навички написання дослідницької пропозиції. Студентам пропонується написати тези на щорічну студентську конференцію відповідно до їхніх уподобань. Структура роботи – аналіз студентських тез за попередні роки.

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА ДО КУРСУ

ДЖЕРЕЛА

Американська асоціація університетських професорів // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 257–258.

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – Введ. з 01.07.2016.

– К.: УкрНДНЦ, 2016. – 16 с. – (Інформація та документація).

Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. – К., 2011. – № 9/10. – С. 2–10.

Етичний кодекс ученого України [проект]. – К.: Видавничий дім «Академперіодика» НАН України, 2009. – 16 с.

Ідея Університету: Антологія / Упоряд. М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська. – Львів: Літопис, 2002. – 304 с.

Кодекс етики університету Конкордія // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 231–256.

Нортвудський університет (американський приватний університет, заснований у 1959 р.). Кодекс етики // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 259 – 260.

Code of ethics of the Ukrainian Fulbright Association. Етичний кодекс членів Фулбрайтівського товариства України / Харківська правозахисна група. – Харків: Права людини, 2008. – 32 с.

ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ ВИДАННЯ

Авторське право для бібліотекарів: підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. – К.: ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. – 196 с.

Берегова Г.Д. Ділова українська мова. Курс лекцій: навч.-метод. посіб. – Херсон: Айлант, 2004. – 240 с.

Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права / С.В. Бондаренко. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.

Бралатан В.П. Професійна етика: навч. посіб. / В.П. Бралатан, Л.В. Гуцаленко, Н.Г. Здирко. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.

Бутенко Л.В. Мовлення ділових людей на нарадах, засіданнях, зборах: навч. посіб. для студ. нефілол. спец. / Л.В. Бутенко. – 2-е вид., доп. і випр. – Алчевськ: ДГМІ, 2003. – 253 с.

Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. / С.І. Гальченко, О.З. Силка. – Черкаси: АММО, 2015. – 93 с.

Гриценко Т.Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. / Т.Б. Гриценко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.

- Етика ділового спілкування: навч. посіб. / за ред. Т.Б. Гриценко, С.П. Гриценко, Т.Д. Іщенко та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
- Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура української фахової мови: навч. посіб. / Л.І. Мацько, Л.В. Кравець. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 360 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навч. посіб. з алгоритмічними приписами. / Г.С. Онуфрієнко. – 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 392 с.
- Основи наукового мовлення: навч.-метод. посіб. / уклад.: О.А. Бобер, С.А. Бронікова, Т.Д. Єгорова та ін.; за ред. І.М. Плотницької, Р.І. Ленди. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.
- Право інтелектуальної власності: акад. курс: підруч. для студ. вищих навч. закладів / О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін.; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. – К.: Вид. дім «Ін Юре», 2007. – 696 с.
- Семенов О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О.М. Семенов, О.Л. Фаст. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – 220 с.
- Семенов О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб. / О.М. Семенов. – 2-ге вид., стереотип. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 216 с. – (Серія «Альма-матер»).
- Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. / Є.І. Ходаківський, В.П. Яacobчук, І.Л. Литвинчук. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 276 с.
- Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підруч. / С.В. Шевчук, І.В. Клименко. – 2-е вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.
- Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: навч. посіб. / С.В. Шевчук. – 6-е вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2008. – 301 с.
- Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / О.О. Ястремська. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2013. – 124 с.
- Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: навч. посіб. для студентів, аспірантів і науковців / Т.В. Яхонтова. – 2-ге вид. – Львів: ПАІС, 2003. – 220 с.
- Bailey S. Academic writing: a handbook for international students / S. Bailey. – 3rd ed. – London, New-York: Routledge, 2011. – 314 p.
- Zobel J. Writing for Computer Science / J. Zobel. – 3rd ed. – London: Springer-Verlag London Ltd, 2014. – 285 p.

ЛІТЕРАТУРА

- Абрамов Е.Г. Како́й должна быть аннотация к научной статье / Е.Г. Абрамов // Научная периодика: проблемы и решения. – М., 2012. – Т. 2, № 3. – С. 4–6.
- Абрамов Е.Г. Подбор ключевых слов для научной статьи / Е.Г. Абрамов // Научная периодика: проблемы и решения. – М., 2011. – Т. 1, № 2. – С. 35–40.
- Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. – К.: Таксон, 2016. – 234 с.
- Андрущенко В.П. Основні характеристики європейської університетської освіти та можливості їх реалізації в системі освіти України / В.П. Андрущенко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5 «Педагогічні науки: реалії та перспективи». – К., 2011. – Вип. 26. – С. 3–15.
- Бейкер М. Дж. Написание обзора литературы / М. Дж. Бейкер // Тетра Economicus (Пространство экономики). – Ростов-на-Дону, 2014. – № 3. – С. 65–86.
- Бойко Р.В. Без компіляцій і плагіату! / Р.В. Бойко, М.О. Фролов // Бюлетень ВАК України. – К., 2008. – № 12. – С. 11–13.
- Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти / М. Бойченко // Філософська думка. – К., 2014. – № 5. – С. 110–122.
- Бойченко Н.М. Етичні аспекти університетських цінностей / Н.М. Бойченко // Софія. Гуманітарно-релігієзнавчий вісник. – К.: Вид.-полігр. центр «Київський університет», 2014. – № 1 (1). – С. 37–43.
- Бугаев К.В. Проблемы научного рецензирования и пути их решения / К.В. Бугаев // Психопедагогика в правоохранительных органах. – Омск, 2012. – № 1. – С. 88–92.
- Войтел С. Підготовка роботи до публікації / С. Войтел // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 101–102.

- Геритсен Дж. Как написать статью об исследовании для рецензируемого журнала / Дж. Геритсен // Педиатрическая фармакология. – М., 2012. – Т. 9, № 2. – С. 46–51.
- Геритсен Дж. Как написать тезисы / Дж. Геритсен // Педиатрическая фармакология. – М., 2012. – Т. 9, № 2. – С. 52–55.
- Гончаренко С. Етичний кодекс ученого / С. Гончаренко; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В.Г. Короленка // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. – Київ-Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. – Вип. 1. – С. 25–34.
- Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики / О.О. Гуманенко // Наукові записки Української академії друкарства. Серія «Соціальні комунікації». – Львів, 2015. – Вип. 1 (50). – С.15–20.
- Гунчак В.М., Чепига М.П. Кодекс честі викладача як перешкода академічній нечесності і поблажливості / В.М. Гунчак, М.П. Чепига // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. – Львів, 2011. – Т. 13, № 3 (49). – С. 14–23.
- Джонс Р.М. Академічна корупція в Україні // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 261–268.
- Джонсон А.М. Составление плана успешной научной карьеры. Руководство для молодых ученых. – 2-е изд. – Амстердам: Эльзевир, 2012. – 118 с.
- Дикань С.А. Плагіат в освіті: походження, причини та шляхи подолання / С.А. Дикань // Безпека життєдіяльності: всеукр. наук.-попул. журн. – К., 2007. – № 5. – С. 16–20.
- Добко Т. Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії / Т. Добко // Дух і літера. Спец. вип. «Університетська автономія». – К., 2008. – № 19. – С. 93–102.
- Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 1) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – № 2 (36). – С. 26–30.
- Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 2) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – № 3 (37). – С. 34–36.
- Дурнев Р.А. О характерных ошибках соискателей: вести с научного фронта (часть 3) / Р.А. Дурнев, Е.М. Мещеряков // Технологии гражданской безопасности. – М., 2013. – № 4 (38). – С. 94–97.
- Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / У. Еко; пер. за ред. О. Глотова. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 224 с.
- Елин А.Л. Что нужно делать автору для успешного размещения его статей в научных журналах? / А.Л. Елин, Т.И. Калинская // Вестник новых медицинских технологий. – Тула, 2014. – № 1. – С. 105–110.
- Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014. – № 8. – С. 54–62.
- Женченко М.І. Оформлення публікацій у наукових журналах і збірниках: вимоги стандартів та видавничі реалії (на прикладі наукових видань НАН України) / М.І. Женченко // Наука України у світовому інформаційному просторі. – К.: Академперіодика, 2011. – Вип. 5. – С. 125–136.
- Інграффіа Т. Інструкція з написання наукової статті / Т. Інграффіа, К.-Х. Швальбе // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2013. – Т. VII, № 1. – С. 96–100.
- Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України / А. Ковальова // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. – К., 2013. – Ч. 21: Електронні інформаційні ресурси. – С. 61–71.
- Кульчицька О.О., Дойчик М.В. Академія як простір свободи / О.О. Кульчицька, М.В. Дойчик // Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика: матер. міжнар. наук.-практ. конф. «Проблеми розвитку науки та освіти: теорія і практика» (м. Київ, 29–30 квітня 2016 р.) / ГО «Інститут освітньої та молодіжної політики»; Наук.-навч. центр прикладної інформатики НАН України. – К.: ГО «ІОМП», 2016. – С. 12–17.
- Лайберг М., Немоловська Т. Списування: український і американський досвід // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 269–271.
- Малиновский А.А. Кодекс профессиональной этики: понятие и юридическое значение / А.А. Малиновский // Журнал российского права. – М., 2008. – № 4. – С. 39–44.
- Медведев І.А. Державне управління розвитком університету: теоретично-прикладний аспект: [моногр.] / І.А. Медведев. – Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. – 220 с.
- Медведев І.А. Ідея класичного університету: динаміка ціннісних орієнтацій в контексті державного управління / І.А. Медведев // Економіка та держава. – К., 2010. – № 9. – С. 77–82.
- Наука і молодь в Україні XXI століття / [Ю.Л. Мосенкіс, М.А. Болобан, П.М. Грабовий та ін.]. – К.;

Умань: ПП Жовтий, 2010. – С. 150–202.

Осин Е.Н. Ясность – сестра цитирования: немного об искусстве аннотации / Е.Н. Осин // Организационная психология. – М., 2013. –Т. 3, № 1. – С. 2-7.

Покликання університету: зб. наук. пр. / відп. ред. О. Гомілко. – К.: РІА «Янко»; «Веселка», 2005. – С. 90–132.

Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір / Л. Рижак // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Філософські науки». – Львів, 2008. – Вип. 11. – С. 27–37.

Ромакін В.В. Академічна етика як передумова верховенства права / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». – Миколаїв, 2006. – Вип. 33, Т.46. – С. 174–179.

Ромакін В.В. Академічна чесність у вищій освіті / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогічні науки». – Миколаїв, 2002. – Вип. 7, Т. 20. – С. 24–28.

Ромакін В.В. Академічна чесність як політична проблема / В.В. Ромакін // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Політичні науки». – Миколаїв, 2002. – Вип. 12, Т. 25. – С. 165–170.

Сангер Ф. Пишем на английском для международных конференций / Ф. Сангер, Ю. Зиятдинова // Высшее образование в России. – М., 2013. – №12 – С. 95–99.

Селігей П.О. Науковий жаргон очима письменників і філософів / П.О. Селігей // Мовознавство. – К., 2012. – № 5. – С. 53–67.

Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні / П.О. Селігей. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 627 с.

Сміт Р. Про недобросовісну практику наукових досліджень / Р. Сміт // Морфологія. – Дніпропетровськ, 2007. – Т. 1, № 3. – С. 106–111.

Струнсе В. Місія досяжна: підвищення академічної чесності в українській освіті // Прозорість і корупція в системі вищої освіти України: зб. матер. конф. (21–22 листоп. 2002 р., м. Львів). – К.: Таксон, 2003. – (Серія «Вища освіта в сучасному світі»). – С. 272–275.

Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням) / І.О. Тихонкова // Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України. – К., 2015. – Вип. 11. – С. 100–106.

Томахів М.В. Англomовний науковий дискурс: сучасний стан та перспективи подальших досліджень / М.В. Томахів // Одеський лінгвістичний вісник. – Одеса, 2015. – № 5. – С. 154–157.

Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти / Г.Ф. Хоружий. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 320 с.

Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США / О.С. Цокур // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки». – Черкаси, 2009. – Вип. 150. – С. 57–62.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. – Назва з екрану. – Режим доступу: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf.

Етичний кодекс викладача та студента [Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу]. – Назва з екрану. – Режим доступу: http://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf.

Кодекс честі викладача державного вищого навчального закладу [Криворізький національний університет]. – Назва з екрану. – Режим доступу: ktu.edu.ua/uploads/files/.../kodex_vykladacha.doc.

Кодекс честі Національного технічного університету України - КПІ. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://kpi.ua/code>.

Пан бібліотекар. Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.бібліотекар.укр/.

Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.

Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. –

Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.

Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace. – Назва з екрану. – Режим доступу: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.

Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>. VAK.in.ua - Автоматичне оформлення джерел по ВАК України. – Назва з екрану. – Режим доступу: vak.in.ua/.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Політика щодо академічної доброчесності

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку.

Студент, який пропустив практичне заняття, повинен законспектувати джерела, які були визначені викладачем як обов'язкові для конспектування, та продемонструвати конспект викладачу до складання заліку, а також виконати індивідуальне завдання, якщо його виконання було передбачене планом заняття.

Методи контролю

Основні форми участі студента у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, запитання до доповідача, рецензії на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх семінарських занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг від 15 до 20 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна також помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за місяць до початку залікової сесії. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 2 тижні до початку сесії. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення залікової сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Участь в роботі впродовж семестру – 100.

Форма підсумкового контролю – залік.

Змістовий модуль 1. Формування академічної культури студента

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі. Інтелектуальна власність і її порушення.	2	2	0	0
Тема 2. Академічна доброчесність і академічна нечесність: випадок мого університету	8	0	2	6
Тема 3. Плагіат у масовій культурі.	8	0	2	6
Тема 4. Інтелектуальна власність і її порушення. Формування академічної культури.	8	0	2	6
Усього із залікового кредиту	26	2	6	18

Змістовий модуль 2. Усне й писемне мовлення студента. Написання тексту. Укладання бібліографії.

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Наукове мовлення. Культура спілкування. Текст	4	2	0	2
Тема 2. Культура мови і культура мовлення	4	0	2	2
Тема 3. Лексичне значення слова в системі професійного мовлення	4	0	2	2
Тема 4. Науковий стиль української мови: писемне мовлення	6	0	2	4
Тема 5. Науковий стиль української мови: усне мовлення	10	0	4	6
Тема 6. Культура оформлення наукового тексту: цитування й посилання	6	0	2	4
Тема 7. Культура оформлення наукового тексту: укладання бібліографії, інформаційні технології.	8	0	2	6
Усього із залікового кредиту	42	2	14	26

Змістовий модуль 3. Офіційно-ділове мовлення. Ділова етика.

Тема	Загальний обсяг годин	Лекції, години	Практичні, години	Самостійне опрацювання матеріалу
Тема 1. Документ як основний вид писемного ділового мовлення	4	2	0	2

Тема 2. Загальні вимоги до оформлення та особливості мови ділових паперів	8	0	2	6
Тема 3. Мова ділових паперів: мистецтво самопрезентації.	10	0	2	8
Усього із залікового кредиту	22	2	4	16

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання			Модульний контроль (контрольна робота)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		
20	20	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1. СОЦІОЛОГІЧНЕ ОПИТУВАННЯ НА ТЕМУ «ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ?»

Цільова аудиторія: студенти університету (окремо першокурсники й окремо студенти старших курсів); викладачі університету (бажано); покоління батьків; старше покоління.

Опитник (орієнтовний)

1. Чи чули Ви про академічну доброчесність? Відповідь: Так. Ні. Потрібно зафіксувати у відсотках кількість представників кожної вікової групи, що чули/знають про академічну доброчесність.
2. Якщо респондент чув/знає: Як Ви розумієте, що таке академічна доброчесність? Якщо опитуваний не чув/не знає, запропонувати роз'яснення. Необхідно зафіксувати відсоток людей, що відмовились від пояснень.
3. Чи виголошували Ви обіцянку студента під час урочистостей з нагоди вступу до студентських лав?
4. Якщо так: Чи пам'ятаєте Ви хоча б приблизно текст обіцянки? Чи справив він на вас враження свого часу?
5. Чи чули Ви про Академічний кодекс честі? Відповідь: Так. Ні.
6. Якщо так: Чи вважаєте Ви Кодекс честі ефективним регулятором норм поведінки в університеті?
7. Чи розповідають/ли викладачі студентам університету про етичні норми поведінки? Відповідь: Так. Ні.
8. Якщо так: Як часто викладачі приділяють/ли цьому увагу?

9. Скільки часу Ви витрачаєте/ли на написання реферату? Обрати відповідь: а) один вечір; б) один день; в) декілька днів; г) більше тижня.
10. Чи приділяєте/ли Ви достатньо уваги правильному оформленню посилань, списку використаної літератури тощо? Чи це для Вас несуттєво?
11. Чи знижували Вам оцінку за неправильне оформлення реферату?
12. Чи вважаєте Ви списування злочином?
13. Якщо респондент не вважає: Як часто Ви списуєте/ли? Обрати відповідь: а) один-два рази; б) зрідка; в) постійно.
14. Чи допомагали Ви або ж чи допомагали Вам друзі під час контрольної роботи? Чи вважаєте Ви таку поведінку неприйнятною?
15. Що для Вас важливіше: отримати диплом чи знання?
16. Чи вважаєте Ви, що потрібно боротися з проявами академічної нечесності? Відповідь: Так. Ні.
17. Якщо так: Які саме механізми впливу Ви б запропонували?
18. Чи підтримуєте Ви поширену на Заході практику виключати з університетів тих студентів, які не дотримуються норм академічної доброчесності? Відповідь: Так. Ні.
- На думку більшості дослідників, норми академічної доброчесності є логічним продовженням християнської моралі. Низький рівень дотримання цих норм на пострадянському просторі дослідники часто пов'язують із радянським періодом і його атеїстичним світоглядом. Тому цікаво з'ясувати, яке покоління – сучасних студентів, їхніх батьків (творців Української держави) чи покоління бабусь і дідусів (носіїв радянського світогляду) – має найменше уявлення про академічну доброчесність. Під час опитування замість терміна «академічна доброчесність» можна вживати інші зрозуміліші для респондентів терміни, наприклад «професійна етика», «наукова етика», «етичні норми» тощо.

ДОДАТОК 2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАУКОВОГО СТИЛЮ МОВЛЕННЯ (за О. М. Семеног) **Сфера використання**

Наука, техніка, виробничі відносини.

Ознаки Офіційний характер стосунків учасників мовлення, підготовленість мовлення, переважно писемна форма мовлення у вигляді монологу, логічна послідовність викладу, однозначність, точність, стислість за інформативною насиченістю змісту, конкретність, об'єктивність викладу.

Особливості Насиченість термінами, наукова фразеологія, превалювання абстрактної лексики, застосування форми однини у значенні множини, вживання переважно іменників, багатокомпонентних складних речень.

Функція Наукове спілкування.

Тип мовлення Міркування; використання опису і розповіді як способу аргументації в міркуванні.

Підстилі наукового стилю та їх жанрові різновиди (за О. М. Семеног)

Різновид наукового стилю. Жанрові різновиди Власне науковий: Статті, дисертації, монографії, наукові доповіді.

Науково-популярний: Нариси, книги, лекції.

Науково-навчальний: Підручники, навчальні посібники, програми, збірники вправ, лекції, конспекти.

Науково-інформативний: Реферати, анотації, рецензії, відгуки, огляди, резюме. Науково-довідковий: Словники, енциклопедії, довідники, каталоги.

Науково-технічний: Інструкції, патенти, авторські свідоцтва, доповідні записки, службові листи, промислова реклама.

Науково-діловий: Наукові звіти, довідки про впровадження результатів досліджень, угоди про наукову співпрацю.

Науково-публіцистичний: Науково-публіцистична стаття, хроніка, науковий огляд, наукове інтерв'ю, репортаж.

Науково-фантастичний: Фантастичні оповідання, повісті, романи.

ДОДАТОК 3 ЗРАЗКИ ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ. МІЖНАРОДНІ БІБЛОГРАФІЧНІ СТИЛІ (за І. О. Тихонковою)

Таблиця 1. Категорії оформлення посилань у статтях

Назва категорії Автор-дата Нумерований Примітки

Галузь науки Мистецтво, дизайн, економіка, освіта, інженерія, медицина, фармація, наука

Інженерія, інформаційні технології, медицина, фармація, наука

Мистецтво, право, історія

Оформлення посилання в тексті

У тексті прізвище автора та дата в дужках (Watson, 1953)

Номер посилання додається в текст в дужках [1]

Верхній індекс в тексті статті1, внизу кожної сторінки деталі цитування

Формування списку літератури

В алфавітному порядку (за прізвищами авторів)

Нумерований, за порядком згадування в тексті)

В алфавітному порядку (за прізвищами авторів), інколи наводять бібліографію
Приклади Harvard, APA, Turabian
Vancouver, IEEE, AIP, ГОСТ
Chicago, Austrian Guide to Legal Citation
Таблиця 2. Оформлення посилань на окрему статтю в основних форматах

Назва стилю Приклади оформлення посилання на статтю

APA Rodnin, N. V., Tykhonkova, I. O., Kyuyamova, R. G., Garifulin, O. M., Gout, I. T., & Filonenko, V. V. (2003). Identification of tumor-associated antigens in human thyroid papillar carcinoma. *Biopolymers and Cell*, 19 (6), 541-547. Harvard Rodnin, N. V. et al., 2003. Identification of tumor-associated antigens in human thyroid papillar carcinoma. *Biopolymers and Cell*, 19 (6), pp. 541- 547. IEEE N. V. Rodnin, I. O. Tykhonkova, R. G. Kyuyamova, O. M. Garifulin, I. T. Gout, and V. V. Filonenko, "Identification of tumor-associated antigens in human thyroid papillar carcinoma," *Biopolymers and Cell*, vol. 19, no 6, pp. 541-547, Nov. 2003.

MLA Rodnin, N. V. et al. "Identification of Tumor-Associated Antigens in Human Thyroid Papillar Carcinoma." *Biopolymers and Cell*, 19.6 (2003): 541-547. Vancouver Rodnin NV, Tykhonkova IO, Kyuyamova RG, Garifulin OM, Gout IT, Filonenko VV. Identification of tumor-associated antigens in human thyroid papillar carcinoma. *Biopolym. Cell*; 2003 Nov 20; 19 (6): 541-7. Chicago Rodnin, N. V., I. O. Tykhonkova, R. G. Kyuyamova, O. M. Garifulin, I. T. Gout, and V. V. Filonenko, "Identification of Tumor-Associated Antigens in Human Thyroid Papillar Carcinoma." *Biopolymers and Cell* 19, no 6 (2003): 541-547.

ДОДАТОК 4 МЕТОДОЛОГІЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ ЗАЛІКУ ГРУПОВИЙ ПРОЕКТ «КОДЕКС ЧЕСТІ НАШОЇ ГРУПИ»

Крок 1: визначити одного або декількох студентів (координатор або своєрідна ініціативна група), які надалі координуватимуть процес розробки, написання і презентації кодексу честі, комунікуватимуть з викладачем з усіх практичних питань, що виникатимуть у процесі підготовки;

Крок 2: запропонувати студентам ознайомитись із питанням про функціонування кодексів честі (матеріали Лекції 2, джерела й література до неї), з конкретними кодексами честі американських та українських вишів (матеріали семінару 2);

Крок 3: розробка стратегії укладання кодексу групою; плану роботи; визначення координатором або ініціативною групою відповідальних за конкретні ділянки роботи;

Крок 4: написання «Кодексу честі групи»; оптимальний рекомендований обсяг – 4-6 ст. тексту і список використаних джерел і літератури (які група подає викладачеві напередодні заліку);

Крок 5: презентація «Кодексу честі групи» на заліку координатором або ініціативною групою (рекомендовано у форматі power-point) із подальшим обговоренням як змісту кодексу, так і усіх процедурних моментів групою;

Крок 6: оцінювання групового проекту. Викладач оцінює проект, враховуючи його текстову форму, презентацію і обговорення, а натомість координатор чи представники ініціативної групи визначають за 100% шкалою участь кожного студента чи студентки у підготовці проекту.

Таким чином, залік дозволяє студентам на практиці виявити усі здобутті в ході навчання знання, навички і вміння (синтез теоретичні знання – формування бібліографії до проекту – написання тексту – публічна презентація і обговорення, а також виконання як індивідуальних, так і групових завдань) і долучитися до формування академічної культури у власному виші, а викладачеві оцінити їхню роботу і, у разі необхідності, скоригувати підсумкову оцінку за курс.

Своєрідну «інструкцію» щодо розробки кодексу честі можна знайти у збірнику:

Впровадження етичних норм діяльності студентського самоврядування / [М.Д. Городок, В.Г. Павлюк, В.М. Стах, О.В. Пустовойтов]; упор. А.В. Карташов та ін. – Житомир: Житомирський обласний центр молодіжних ініціатив, 2009. –

С. 21-45.

ДОДАТОК 5 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (60 год)

1. Вважається, що освіта, мораль і право нерозривно пов'язані. Поясніть у письмовій формі Ваш погляд на проблему.
2. Дослідники укладають переліки «смертних гріхів» освітньої політики і практики. Зокрема, до одного з цих переліків потрапили такі характеристики як: зарозумілість, скупість, заздрість, інертність, гнів, марнотратство, жадібність тощо. Складіть власний перелік із 10 позицій (за значимістю), обґрунтуйте кожну з них.
3. Напишіть твір-роздум на тему: «Ідеальний викладач очима студента».
4. Перерахуйте відомі Вам прояви академічної нечесності та розкрийте їхню сутність.
5. На думку українського дослідника Олександра Пронкевича, Кодекс честі в американському університеті – «це не кодекс честі в дусі іспанського театру Золотої доби, не моральний кодекс героїв Гемінґвея і не моральний кодекс будівника комунізму, а кодекс у вузькому юридичному значенні цього слова, де значну увагу приділено

- визначенню термінології, точним описам процедур та іншим подібним речам. Усе відбувається як у суді». Чи погоджуєтеся Ви із висловленою оцінкою? Який різновид кодексу, на Ваш погляд, прийнятніший для українських вищих навчальних закладів: моральний кодекс чи кодекс за американським взірцем? Висловіть Ваші думки у вигляді есе.
6. В американських університетах існує практика заохочення тих студентів, які інформують керівництво закладу про виявлені ними прояви академічної нечесності. Як Ви ставитися до цієї політики? Чи можливо запровадити таку практику в українських вишах? Висловіть свій погляд на проблему в письмовій формі.
7. Підготуйте презентацію на тему: «Плагіат у мистецтві». Можна підготувати декілька презентацій за видами мистецтва, наприклад «Плагіат у музиці», «Плагіат у кіномистецтві» тощо. У своїй презентації зверніть особливу увагу на морально-етичний аспект проблеми, на прояви суспільного осуду будь-яких форм плагіату.
8. Дослідницька робота підвищеної складності: Встановити перелік інституцій, які відповідають за захист авторського права в Україні / рідному місті студента. На власноруч зробленій мапі України / рідного міста позначити місцезнаходження цих установ.
9. Хосе Ортезі-і-Гассету належать такі слова: «Дивуватися, подивляти – це початок розуміння. Це розвага й розкіш, властиві інтелектуалові... Його властивість – це здивовані очі». Що мав на увазі іспанський філософ? Висловіть свої думки в письмовій формі. Також перерахуйте якомога більше характеристик, властивих інтелектуалові.
10. Уявіть ситуацію: через 10 років Ви стали визначним дослідником в обраній Вами галузі. Ви зробили наукове відкриття (наприклад, винайшли ефективні пігулки від кашлю). Однак Ваш винахід украли і привласнили інші люди. Ви прагнете відстояти своє право на інтелектуальну власність. Опишіть покроково Ваші дії.
11. Академічна чесність – не абстракція, а дуже практична річ. Напишіть есе на тему: «Що дасть мені в майбутньому дотримання норм академічної доброчесності в університеті?»
12. Які традиції академічного спілкування існують у Вашому університеті? Розгляньте окремо взаємини у студентському й викладацькому середовищах. Особливу увагу зверніть на стосунки студентів і викладачів. Чи всі традиції відповідають вимогам академічної доброчесності? Чи хотіли б Ви щось змінити? Очікуваний результат – есе на 1 сторінку.
13. Уявіть ситуацію: із двох суміжних дисциплін (наприклад, з «Історії України» та «Історії української культури») Ви отримали дуже схожі теми для рефератів. Ви сумлінно підготували реферат з однієї дисципліни. На написання ще одного реферату у Вас не вистачило сил або ж бажання. Ви двічі здали на перевірку один і той же реферат тільки під різними назвами. Згідно з принципами академічної доброчесності, Ви вчинили неправильно, адже потрібно робити оригінальну роботу з кожної дисципліни. А що Ви думаєте з цього приводу? Чи виправдовує студента той факт, що він сумлінно виконав один реферат? Висловіть свої думки письмово.
14. Не всі американські університети мають Кодекси честі, з-поміж них і Гарвардський університет. Свого часу 25-й президент цього університету професор Дерек Бок ініціював обговорення щодо ухвалення університетського Кодексу честі. На його думку, «важливим є не Кодекс честі як такий, а процес обговорення та зусилля, які докладаються для створення середовища академічної чесності та взаємної довіри». Чи поділяєте Ви думку професора?
- Порівняйте погляди Бока на Кодекс честі та французького дослідника Жозефа Ернеста Ренана на націю. Очікуваний результат – есе на 1 сторінку.
15. Як правило, Етичний кодекс викладача містить такі вимоги як повага до учасників академічного процесу, толерантність, забезпечення рівноправності студентів. Чи повинна поширюватися повага викладача на батьків і родичів студента? У чому, на Ваш погляд, має полягати толерантність викладача? Яким чином викладач має забезпечувати рівноправність студентів. Проілюструйте своє есе конкретними життєвими ситуаціями.
16. Згідно з висновками Міністерства освіти і науки України, «більше половини того, що називається саме «кодексом честі студента», – це короткі брошури-пам'ятки чи переліки деклараційного характеру, що виголошуються на посвяті в студенти. [...] це поняття сприймається як набір загальних фраз, із яким студент ознайомлюється лиш раз при вступі (якщо ознайомлюється), аби за час навчання успішно його забути. Цей висновок підкріплює і той факт, що згідно з результатами контент-аналізу відповідальність за порушення прописана майже в усіх повноцінних нормативних документах та, за винятком одного випадку, не згадується в брошурах і переліках». Чи погоджуєтеся Ви з оцінками аналітиків МОН? Опишіть письмово Ваш власний досвід: як відбувалася посвята, чи виголошували Ви обіцянку студента, як відбулося Ваше знайомство з Кодексом честі студента чи аналогічним документом? Чи змінилося щось у Вашому сприйнятті університету після знайомства з Кодексом честі / аналогічним документом? Чи насправді так необхідно, щоб у Кодексі честі прописувалася відповідальність за порушення норм академічної доброчесності?
17. На думку аналітиків Міністерства освіти і науки України, найкращі (за змістом) Кодекси честі студента мають такі університети (перша п'ятірка): 1. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» 2. Таврійський державний агротехнологічний університет 3. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника 4. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 5. Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету. Ознайомтеся з Кодексами честі цих університетів, дійдіть власного висновку щодо того, який із Кодексів найкращий. Якщо це можливо порівняйте Кодекс честі Вашого університету (або аналогічний документ) із прочитаними Кодексами. Зробіть висновок щодо якості Кодексу честі студента Вашого університету. Порівняйте Вашу оцінку з думкою аналітиків МОН (див. «Аналітичну довідку...» у Списку джерел). Прокоментуйте письмово такий факт: у переліку університетів із найкращими (за змістом) Кодексами честі студента на 2-му місці опинився Таврійський державний агротехнологічний університет. На думку аналітиків Міністерства освіти і науки України, Кодекс честі цього університету – це копія Кодексу честі

Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» (1-ше місце). Однак у Кодексі немає вказівки на першоджерело. Для порівняння: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (3-є місце) теж взяв за основу Кодекс честі «КПІ», але він прямо посилається на свою першооснову, його переосмислено і доопрацьовано. Чи має право Кодекс честі Таврійського університету обіймати 2-ге місце? Чи не є укладання цього Кодексу та його високе місце в рейтингу відходом від принципів академічної доброчесності?

18. У письмовій формі порівняйте особливості наукового й науково-популярного стилів. Виділіть щонайменше 5 відмінностей.

19. Посилання на використану літературу в Україні та закордоном суттєво відрізняються. Оберіть 3 статті, опубліковані у фахових виданнях. (Для цього з'ясуйте, що таке фахове видання. Перегляньте перелік фахових видань із Вашої спеціальності.) Зробіть посилання на обрані статті у 3-х закордонних журналах, так ніби Ви надіслали їм для публікації власні статті, а 3 обрані Вами статті є у списку використаної Вами літератури. (З'ясуйте вимоги кожного видання до оформлення статей.) Пам'ятайте, що статті, опубліковані українською мовою, спочатку потрібно транслітерувати, а лише згодом перекласти на іноземну мову. (З'ясуйте що таке транслітерація.)

20. Пройдіть тест на знання базових понять курсу «Основи академічного письма». Вам потрібно самостійно (без варіантів відповідей) знайти терміни-відповідники до запропонованих визначень. Наприклад, Вам запропоновано визначення: Особа, призначена наказом ректора вищого навчального закладу або директора наукової установи керівником студента чи аспіранта для підготовки дипломної, магістерської робіт чи кандидатської дисертації. Відповідь: науковий керівник.

А. Різновид літературної мови, що обслуговує певну сферу суспільної діяльності мовців і має особливості добору й використання мовних засобів (лексики, фразеології, граматичних форм, типів речення тощо).

Б. Публічне обговорення певної проблеми або окремих питань на зборах, конференціях, у пресі з метою досягнення істини.

В. Слово або словосполучення, що позначає поняття певної галузі науки, техніки тощо.

Г. Копіювання чужих ідей, тексту без посилання на першоджерело.

Ґ. Відомості про джерело, наведені за певними правилами і достатні для ідентифікації документа.

Д. Послідовно сформульовані основні ідеї, думки та положення доповіді, лекції, статті.

Е. Заздалегідь підготовлена публічна суперечка.

Є. Дослівно наведений уривок з якогось тексту для підтвердження або ілюстрації певної думки.

Ж. Короткі відомості про книгу, статтю, монографію з погляду призначення, змісту, виду, форми й інших особливостей.

З. Короткий письмовий виклад змісту книги, статті, лекції тощо.